

Sammenfatning af analyse af økonomien på området for socialpsykiatri og udsatte voksne

14. august 2019
Side 1 af 3

Området for socialpsykiatri og udsatte voksne er under økonomisk pres. Borgmesterens Afdeling og Sociale Forhold og Beskæftigelse har derfor gennemført en analyse af økonomien. Området er en del af socialområdet decentraliserede område og har en ramme i 2019 på 474 mio. kr. Der er udarbejdet en prognose, som opgør ubalancen til 27,4 mio. kr. i 2020, stigende til 48,4 mio. kr. i 2029, jf. tabellen nedenfor. Prognosen forudsætter, jf. kommunens økonomiske politik, at der løbende kan gennemføres årlige effektiviseringer. Ellers stiger ubalancen yderligere med næsten 3 mio. kr. pr. år svarende til en samlet ubalance på 55,2 mio. kr. i 2023. En prognose er naturligvis behæftet med usikkerhed, men prognosen viser, at det er nødvendigt at gennemføre besparelser og/eller finde yderligere midler.

Fremskrivning af den økonomiske ubalance på området

(mio. kr. - 2019 priser)	2019	2020	2021	2022	2023	...	2029
Ubalance forudsat årlige effektiviseringer	22,8	27,4	33,5	39,9	43,9		48,4

Det store udgiftspres kan genfindes generelt i kommunerne. En sammenligning med 6-byerne viser, at Aarhus på flere områder har lave enhedspriser, men til gengæld er der en tendens til, at en relativ stor andel af befolkningen modtager ydelser.

Baggrunden for de økonomiske udfordringer

Udfordringerne skyldes flere forhold. Hvoraf de væsentligste er:

1. Øget tilgang af borgere samt borgere med større støttebehov. Der er kortere indlæggelsestid i behandlingspsykiatrien. Desuden effekten af pladsgaranti i sammenhæng med fuld belægning på egne tilbud og mangel på egnede eksterne tilbud.
2. Udgifterne til færdigbehandlede patienter er steget markant de senere år bl.a. fordi det er vanskeligt at finde egnede pladser. Dertil kommer den ændrede takstafregning til staten fra 2020, som forventes at øge udgifterne yderligere, da det ikke forventes, at Aarhus vil blive kompenseret af staten i tilstrækkeligt omfang. En gradvis forhøjet takstafregning af færdigbehandlingsdage, der har til formål at reducere antallet af dage, hvor borgerne forbliver i behandlingspsykiatrien som færdigbehandlet.
3. Oprettelsen af de særlige psykiatripladser i regionalt regi, som vurderes som et fagligt godt tilbud, men hvor kommunerne er blevet væsentlig underkompenseret for den udgift, der følger med brugen.

Handlemuligheder – Effektiviseringstiltag og budgetforbedringer

Analysen identificerer en række effektiviseringstiltag uden væsentlige konsekvenser for serviceniveauet. For det første forventes en effektivisering ved at reorganisere internt i Sociale Forhold og Beskæftigelse (5,5 mio. kr. årligt).

Derudover satser Sociale Forhold og Beskæftigelse på en række forebyggende tiltag for borgere med psykiske udfordringer. Tilsvarende er der en mulig effektivisering ved, at Aarhus Kommune via nybyggeri opbygger flere interne pladser fremfor at købe eksterne pladser. Sociale Forhold og Beskæftigelse har i forbindelse med Budget 2020 fremsendt anlægssforslag blandt andet vedrørende etablering af midlertidige botilbudspladser på området for socialpsykiatri og udsatte voksne. Hvis dette forslag vedtages, vil det medføre en økonomisk forbedring.

Ved Regnskab 2018 besluttede byrådet at indfri et driftsfinansieret lån, hvilket medfører en forbedring på 3,7 mio. kr. årligt. Desuden vil frigivelse af en allerede eksisterende budgetreserve med et engangsbetrag på 17 mio. kr. afsat til håndtering af udfordringerne i Socialforvaltningen kunne bidrage til at afhjælpe det forventede merforbrug i 2019.

Slutteligt er der en række handlemuligheder som på længere sigt kan medføre økonomiske forbedringer, men som det ikke har været muligt at sætte beløb på. Det drejer sig blandt andet om at arbejde med Effekt på tværs, at styrke viden og opfølgning på progression for den enkelte borger samt investering i tidlige indsatser. Herudover vil der kunne komme initiativer fra den kommende sociale investeringsfond, som kan bidrage til styrke forebyggelse og kvalitet i indsatsen, og på sigt medføre et mindre udgiftspres.

Samlet set er der forbedringer på 10,5 mio. kr. årligt fra 2023 for de forhold, der er sat økonomi på i analysen. Derudover kommer engangsforbedringen på 17 mio. kr. samt den økonomiske effekt af de tiltag, som det ikke har været muligt at sætte beløb på. Forslagene reducerer kun den skønnede ubalance i tabellen ovenfor i det omfang, der er tale om ny finansiering eller effektiviseringer udover de årlige effektiviseringskrav, jf. økonomisk politik.

Handlemuligheder - Initiativer med væsentlige konsekvenser for service

Byrådet har givet midlertidige bevillinger til weekendåbent i stofindtagelsesrummet, udvidede åbningstider i Værestedet i Jægergårdsgade, to sociale viceværter på Klostertorv og brobygning mellem Regionspsykiatrien og den kommunale socialpsykiatri. Disse midlertidige serviceudvidelser til i alt 5,9 mio. kr. vil ikke kunne videreføres, hvis der ikke findes midler hertil.

Derudover kan der peges på en reduceret brug af de nye særlige psykiatripladser. Aarhus Kommune anvender tilbuddet i relativt stort omfang set ift. andre kommuner. Pladserne er dog væsentligt underfinansierede og indebærer merudgifter på 7-8 mio. kr. i forhold til tidligere. I det omfang pladserne ikke fyldes op fra andre kommuner, vil Aarhus Kommune dog skulle finansiere tomgangsudgifter.

Konkluderende anbefaler arbejdsgruppen, at de beskrevne effektiviseringer og budgetforbedringer gennemføres. De beskrevne servicereduktioner kan derimod ikke anbefales, bortset fra, at der godt kan være basis for en vis opstramning i brugen af de særlige psykiatripladser. Det betyder også, at der vil være behov for en budgettilførsel til området. Da der er stor usikkerhed om områdets udvikling, og da de overordnede, statslige rammer for området udvikler sig, vil der være behov for at følge området tæt, og der anbefales på den baggrund en ny rapportering til byrådet inden budget 2021, bl.a.

med henblik på en nærmere analyse af de handlemuligheder, der ikke er sat beløb på i denne analyse.